

OBSAH

Předmluva	3
Úvod	4
Část první: DÍTĚ V DEVÁTÉM ROCE ŽIVOTA	6
Rozhovor s Petrovými rodiči	6
<i>Návštěva učitele u rodičů devítiletého chlapce – Spolupráce učitele a rodičů – Pohádky, řemesla, náboženství – Josef a Robinson Crusoe – Propojení vyučování s praktickým životem – Odkud pochází elektrický proud – Spojitost techniky s přírodou – Rušivé vlivy techniky v devátém roce – Rozhovor s dítětem jako pomoc při výchově</i>	
Rozhovor s rodiči Moniky	16
<i>Návštěva učitele u rodičů devítiletého děvčete – Pozoruhodné způsoby chování jako výraz životní proměny – Tušení smrti a smrtelnost – Obětování Izáka – Sára a ďábel – Pokrevní svazky a svobodná láska k bližnímu – Vnímání individuality</i>	
Milí rodiče!	22
<i>Seznámení s proměnou v devátém roce na rodičovské schůzce – Síla napodobování a její vysychání – Oddělování se od okolí, probouzení Já – Krize vlastního bytí – Tělesné obtíže – Úloha vychovatele – Jak pomáhá učební látka – Jak může být dítě vedeno k zážitku Já – Proměna v devátém a dvanáctém roce ve staré vánoční »Hře o ráji« – Příklad okradení rodičů – Pedagogický rozhovor – Řešení duševních problémů pomocí autoritativního vedení – Potlačování a trest – Význam devátého roku pro pozdější život</i>	
Devátý rok v životopisu	33
<i>Heinrich Schliemann, badatel – Hans Carossa, básník a lékař – Oskar Kokoschka, malíř – Bruno Walter, dirigent – Dante Alighieri, básník – Rudolf Steiner, zakladatel antroposofie – Heinz Müller, pedagog</i>	

Část druhá: DEVÁTÝ ROK ŽIVOTA Z HLEDISKA NAUKY O ČLO- VĚKU	44
Druhé sedmiletí života	44
<i>Trojčlennost druhého sedmiletí – Etapa zrání zubů, etapa zrání de- chu, etapa pohlavního zrání – Působení shora a zdola – Devátý rok jako průnik protikladných proudění</i>	
Porovnání sedmiletého a dvanáctiletého dítěte	47
Oblast končetin	47
<i>Délka končetin v poměru k věku – Sympatie a antipatie – Uvědomo- vání a utváření</i>	
Oblast hlavy	49
<i>Dítě s velkou hlavou, dítě s malou hlavou – Spící hlava a bdělá hlava – Proměňování imaginace a představy</i>	
Oblast trupu	51
<i>Velikost dítěte vsedě a ve stoje – Převládající význam dechu u malé- ho školáka, převládající význam tepu u většího školáka – Dvě charak- teristické příhody</i>	
Příklad první: tělesně vázaná antipatie	52
Příklad druhý: Jak je dítě ovlivňováno zvnějšku díky své sym- patii	53
Shrnutí	53
<i>Srovnání žáka první a šesté třídy</i>	
Přelom v devátém roce života dítěte	54
»Přestěhování do vlastního domu«	54
<i>Proměňování v oblasti hlavy a v oblasti končetin – Změny v rytmic- ké soustavě – Působení sil shora a zdola – Vzestupná křivka tepu a sestupná křivka dechu – Schéma plánu přestěhování – Proměna v de- vátém roce v bodě křížení – Osvobození myšlení, citění a vůle pomocí Já – Účinky na pozdější život</i>	
Jak pomáhá učební plán waldorfské školy	58
<i>Stavba domu – Zemědělské práce – Jazyková výchova – Hudba – Důsledky proměny pro vyučování</i>	

Poruchy myšlení, cítění a vůle <i>Tlak v hlavě, bolest břicha, bušení srdce a dýchací potíže – Účinky intelektu na tři soustavy člověka ve srovnání s pohádkou »O Sněhurce«</i>	61
Vtělení Já <i>Tři impulsy, jež napomáhají: božský původ člověka, živoucí prvek ve smrti, umění</i>	64
Hlediska školního lékaře (Dr. med. Walter Holtzapfel) <i>Změny životních pochodů v devátém roce – Školní nemoc neboli »periodický syndrom« – Vážnější onemocnění – Příčina a léčení školní nemoci</i>	65
Část třetí: DODATEK	70
O silném stromku <i>Příběh pro dítě před proměnou v devátém roce</i>	70
Polovina měsíčního oběhu <i>Převrat v devátém roce zrcadlí převrácení dráhy Měsíce</i>	72
Proměna ve vývoji chrupu	74
Podněty Rudolfa Steinera ke kreslení forem v prvních třech školních letech	77
Poznámky a literatura	81